Oświadczenie złożone
przez senator Jolantę Piotrowską
na 29. posiedzeniu Senatu
w dniu 27 lutego 2025 r.

Rok temu przy okazji święta 8 marca starałam się zwrócić uwagę na istniejącą ciągle w Polsce nierówność. Pomimo licznych zmian legislacyjnych, społecznych, a także zmian w świadomości Polaków ciągle w wielu obszarach występują problemy z równym traktowaniem kobiet i mężczyzn. Ubolewam, że bardzo dobre zmiany na rzecz kobiet sportsmenek przyjęte przez parlament w ustawie o sporcie ostatecznie nie weszły w życie z powodu odesłania ustawy przez prezydenta do Trybunału Konstytucyjnego.

Kobiety mają utrudniony dostęp do stanowisk kierowniczych, a co za tym idzie, mają średnio niższe dochody. Nierzadko na równorzędnych stanowiskach kobiety zarabiają mniej. W Unii Europejskiej różnica między wynagrodzeniami wynosi średnio 13% na korzyść mężczyzn. W Polsce tzw. luka płacowa wynosi od 4,5% do nawet 20%. Z bardziej szczegółowej analizy tego zagadnienia wynika, że różnice w wynagrodzeniach kształtują się niejednakowo w poszczególnych przedziałach wiekowych. W ubiegłym roku największa różnica w medianie zarobków kobiet i mężczyzn w Polsce według danych GUS wyniosła ok. 800 zł – w grupie wiekowej 35–44 lata. Kobiety w tej grupie wiekowej skupiają się na macierzyństwie, częściej też korzystają ze zwolnień lekarskich ze względu na konieczność opieki nad dziećmi. Część z nich w ogóle nie może podjąć pracy. W większych miejscowościach brakuje bowiem miejsc w żłobkach i przedszkolach, w małych gminach brakuje z kolei żłobków i przedszkoli. Nadzieją na zmianę tych tendencji jest realizacja programów „Aktywny rodzic" czy „Pierwszy dzienny opiekun w gminie". To nie tylko daje możliwość likwidacji białych plam w opiece nad dziećmi do lat 3, lecz także wyrównuje szanse młodych kobiet na rynku pracy. W wielu regionach już widzimy likwidację takich białych plam.

Luka płacowa dotykająca osoby w młodym wieku częściowo przekłada się wprost na wysokość ich późniejszych emerytur, choć tutaj trzeba uwzględnić fakt, że mężczyźni pracują dłużej.

Jednak w kwestii wyrównania płac kobiet i mężczyzn zauważalna jest tendencja do zmian. Ostatecznie odpowiedź dają unijna dyrektywa w sprawie równości wynagrodzeń i prace rządu nad jej wdrożeniem. Jednak luka płacowa to jeden z elementów omawianego tematu, potrzeba bowiem jeszcze wielu działań, by zwiększyć szanse kobiet w zakresie awansu zawodowego, rozwoju kariery zawodowej, udziału w zarządach, w samorządach czy w parlamencie.

Jolanta Piotrowska